Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg

This document is also available in English

Polisi'r Iaith Gymraeg

Awdur	Dirprwy Bennaeth a Phrif Weithredwr Cyllid
Fersiwn	1.2
Statws	Cymeradwywyd
Dyddiad Cymeradwyo	27-11-2025
Cymeradwywyd gan	Pwyllgor Archwilio a Risg
Dyddiad Cychwyn	Tachwedd 2025
Dyddiad yr adolygiad nesaf	Tachwedd 2027
Cyfrifoldeb am adolygu	Dirprwy Bennaeth a Phrif Weithredwr Cyllid
Gwnaethpwyd Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb a'r Iaith Gymraeg	Do
Ystyriwyd goblygiadau Iechyd a Diogelwch	Do

Fersiwn	Dyddiad	Disgrifiad	Adolygwyd/Addaswyd gan
1.0	29 /10/2025	Adolygiad o'r Polisi Iaith Gymraeg	Dirprwy Bennaeth a Phrif Weithredwr Cyllid
1.1	27/11/2025	Cymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio a Risg/VP-CFO	
1.2	16/01/2026	Addasiadau bach i gymalau 1.1, 3.4, 3.5, 3.7 a 4.2 i gywiro camgymeriadau teipio a gwella eglurdeb. Dim newidiadau i'r ystod na phrif fyrdwn y cynnwys./VP-CFO	

Cynnwys

1. Ystod a Phwrpas 3
2. Diffiniadau 4
3. Datganiad Polisi 4
    3.1: Cyfathrebu 4
    3.2: Cyfarfodydd Cyhoeddus a Digwyddiadau 4
    3.3: Dogfennau, Cyhoeddiadau a Marchnata 4
    3.4: Presenoldeb Ar-lein a Digidol 4
    3.5: Y Gweithle a Recriwtio 4
    3.6: Amgylcheddau Dysgu 5
    3.7: Yr Amgylchedd ac Arwyddion 5
    3.8: Monitro, Adrodd a Chwynion 5
4. Cyfrifoldebau 5
5. Datganiad Effaith ar Gydraddoldeb a'r Iaith Gymraeg 5
6. Cyfathrebu a Chadw 5
Asesiad Effaith Cydraddoldeb a'r Iaith Gymraeg y Polisi Iaith Gymraeg. **Error! Bookmark not defined.**

1. Ystod a Phwrpas

1.1: **Pwrpas**

Diben y polisi hwn yw sicrhau bod y Coleg yn cyflawni ei rwymedigaethau statudol a moesol o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a'r Safonau Iaith gysylltiedig. Mae'n dangos ymrwymiad y Coleg i hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r iaith Gymraeg ac i beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Mae'r polisi hwn yn ceisio:

• Ymgorffori dwyieithrwydd fel gwerth craidd y Coleg ac yn rhan annatod o'i ddiwylliant a'i hunaniaeth.

• Sicrhau cydymffurfiaeth â'r holl Safonau Iaith Gymraeg cymwys a gofynion rheoleiddio cysylltiedig.

• Darparu disgwyliadau a chanllawiau clir i staff a dysgwyr ar ddarparu a defnyddio gwasanaethau iaith Gymraeg.

• Hyrwyddo cyfle cyfartal a chynhwysiant drwy alluogi dysgwyr, staff a rhanddeiliaid i ymgysylltu â'r Coleg yn yr iaith o'u dewis.

Drwy weithredu'r polisi hwn, mae'r Coleg yn anelu at greu amgylchedd cadarnhaol a chynhwysol sy'n annog defnydd gweithredol o'r Gymraeg. Mae'n cryfhau hunaniaeth ddiwylliannol ac yn adlewyrchu natur ddwyieithog Cymru.

1.2: **Ystod**

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl staff, myfyrwyr, contractwyr, ymwelwyr a rhanddeiliaid y Coleg. Mae'r polisi'n ymestyn i ystod o ddulliau cyfathrebu, mewnol ac allanol gan gynnwys deunyddiau ysgrifenedig, llafar, digidol a gweledol gan sicrhau bod y Gymraeg a'r Saesneg yn cael eu trin yn gyfartal a bod hawliau siaradwyr Cymraeg yn cael eu cynnal yn unol â gofynion statudol.

1.3: **Cysylltiadau â pholisïau a gweithdrefnau perthnasol**

Mae'r polisi hwn yn cyd-fynd ag ac yn cefnogi ystod o bolisïau a gweithdrefnau'r coleg i sicrhau dull unedig o reoli data a chofnodion. Dylid ei ddarllen ar y cyd â:

- Polisi Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant
- Polisi Recriwtio
- Polisi Cwynion, Pryderon a Chanmoliaeth

1.4: **Deddfwriaeth a Fframweithiau Rheoleiddiol Perthnasol**

Mae'r polisi hwn wedi'i gynllunio i gydymffurfio â deddfwriaeth allweddol, fframweithiau rheoleiddio a chanllawiau'r llywodraeth a'r diwydiant gan gynnwys:

- Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011
- Safonau'r Iaith Gymraeg
- Deddf Cydraddoldeb 2010
- Canllawiau a gyhoeddwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg

2. Diffiniadau

2.1: Safonau'r Iaith Gymraeg

Y dyletswyddau cyfreithiol a nodir o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 sy'n ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau ddarparu gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg, peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, a hyrwyddo defnyddio'r iaith Gymraeg.

2.2: Y Coleg

Yn cyfeirio at Goleg Catholig Dewi Sant ac yn cynnwys yr holl staff, dysgwyr, contractwyr, llywodraethwyr ac ymwelwyr sy'n ymgysylltu â'i weithgareddau.

2.3: Comisiynydd y Gymraeg

Y corff statudol annibynnol a sefydlwyd i hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r iaith Gymraeg, ac i sicrhau cydymffurfiaeth â Safonau'r Iaith Gymraeg drwy fonitro, ymchwilio a gorfodi.

3. Datganiad Polisi

3.1: Cyfathrebu

Mae Coleg Catholig Dewi Sant yn croesawu galwadau yn y Gymraeg i'n prif linell a gall unrhyw un sy'n galw ddewis parhau â'u galwad yn y Gymraeg.

Bydd gohebiaeth, fel llythyrau ac e-byst, a dderbynnir yn y Gymraeg yn cael ei hateb yn y Gymraeg heb oedi.

Pan fydd y Coleg yn anfon cyfathrebiadau at grŵp, byddwn yn gwneud hynny'n ddwyieithog ac yn rhoi triniaeth gyfartal i'r ddwy iaith.

3.2: Cyfarfodydd Cyhoeddus a Digwyddiadau

Bydd gwahoddiadau i ddigwyddiadau cyhoeddus yn holi a fydd mynychwyr yn dymuno defnyddio'r iaith Gymraeg; os byddant, darperir adnoddau cyfieithu ar y pryd.

Bydd deunyddiau ar gyfer cyfarfodydd cyhoeddus ar gael yn ddwyieithog.

3.3: Dogfennau, Cyhoeddiadau a Marchnata

Bydd dogfennau cyhoeddedig, ffurflenni, gwahoddiadau a hysbysebion, sy'n dod o dan y Safonau, ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Os cynhyrchir fersiynau ar wahân (Cymraeg a Saesneg), nodir yn glir bod fersiwn iaith arall ar gael.

3.4: Presenoldeb Ar-lein a Digidol

Bydd gwefan y Coleg a phresenoldeb ar-lein arall yn gwbl ddwyieithog. Cynhelir sianeli cyfryngau cymdeithasol ar wahân yn Saesneg ac yn Gymraeg, a bydd diweddariadau a chynnwys yn adlewyrchu ei gilydd. Bydd cyswllt trwy gyfryngau cymdeithasol yn derbyn ymateb yn y Gymraeg heb oedi.

3.5: Y Gweithle a Recriwtio

Gall ymgeiswyr wneud cais, cyfweld a gohebu â'r Coleg drwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg.

Cynigir dewis i staff dderbyn dogfennaeth, hyfforddiant a chymorth sy'n gysylltiedig â chyflogaeth drwy gyfrwng y Gymraeg.

Ystyrir y polisi iaith mewn sesiynau sefydlu staff a hyfforddiant perthnasol.

3.6: Amgylcheddau Dysgu

Bydd prosesau ymgeisio a chofrestru'r Coleg ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg. Mae gan ddysgwyr yr hawl i gael mynediad at wasanaethau sy'n ymwneud â'u cwrs yn y Gymraeg, gan gynnwys gwneud cais am gwrs, cyflwyno gwaith, cael eu hasesu a derbyn cefnogaeth ac arweiniad yn y Gymraeg. Gall dysgwyr dderbyn eu tystysgrifau cyflawniad yn y Gymraeg os dymunant. Bydd y Coleg yn annog dysgwyr i ddatblygu eu sgiliau iaith Gymraeg a chydnabod gwerth sgiliau dwyieithog ar gyfer cyflogaeth ac astudiaeth bellach.

3.7: Yr Amgylchedd ac Arwyddion

Bydd unrhyw arwyddion newydd neu dros dro ar safle'r Coleg yn ddwyieithog, gyda'r Gymraeg yn amlwg.

Bydd y dderbynfa'n darparu gwasanaeth dwyieithog; bydd modd adnabod staff sy'n gallu siarad Cymraeg e.e. trwy linyn gwddf neu fathodyn.

3.8: Monitro, Adrodd a Chwynion

Bydd y Coleg yn monitro ein cydymffurfiaeth â Safonau'r Iaith Gymraeg yn rheolaidd ac yn cynnal tystiolaeth o gydymffurfiaeth i ymateb i unrhyw gais gan Gomisiynydd yr Iaith Gymraeg.

Cyhoeddir adroddiad blynyddol yn amlinellu cydymffurfiaeth, cynnydd yn erbyn cynlluniau gweithredu, unrhyw safonau nas cyrhaeddwyd, ac unrhyw gwynion a dderbynnir mewn perthynas â gwasanaethau'r iaith Gymraeg.

Mae'r Coleg wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau'r iaith Gymraeg yn unol â Safonau'r Iaith Gymraeg. Lle nad yw'r gwasanaeth a ddarperir yn cyrraedd y safon ddisgwyliedig, gellir codi pryderon drwy weithdrefnau cwyno sefydledig y Coleg i alluogi cymryd camau cywirol priodol. Yn ogystal â phrosesau mewnol y Coleg, gellir cyflwyno cwynion yn uniongyrchol i Gomisiynydd yr Iaith Gymraeg hefyd.

4. Cyfrifoldebau

4.1: Yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth

Mae aelodau'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth, yn benodol y Dirprwy Bennaeth a'r Prif Swyddog Ariannol a'r Cyfarwyddwr Polisi, Sicrwydd a Chydymffurfiaeth, yn atebol am oruchwylio ac adrodd ar gydymffurfiaeth y Coleg â Safonau'r Iaith Gymraeg.

4.2: Cyfieithydd y Gymraeg

Yr aelod staff penodedig sy'n gyfrifol am gyfieithu i'r Gymraeg, ac sy'n cefnogi'r uwch arweinwyr sy'n gyfrifol drwy gydlynu gweithgaredd cydymffurfio, a gweithredu fel y prif bwynt cyswllt ar gyfer materion yr iaith Gymraeg

5. Datganiad Effaith ar Gydraddoldeb a'r Iaith Gymraeg

5.1 Mae Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb a'r Iaith Gymraeg wedi'i gwblhau ac mae wedi'i bennu bod effaith gadarnhaol gyffredinol ar y meysydd hyn.

6. Cyfathrebu a Chadw

6.1 Caiff y polisi hwn ei gyhoeddi i'r holl staff ar y llwyfan 'Every'

6.2 Caiff y polisi hwn ei gyhoeddi i fyfyrwyr, rheini, gwarcheidwaid a rhanddeiliaid eraill ar wefan y coleg.

6.3 Mae'r polisi hwn ar gael yn Gymraeg a Saesneg.